

MEMORANDUM DE ÎNȚELEGERE

între

**Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova,
reprezentat de Ministrul Dan PERCIUN,**

și

**Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate,
reprezentat de Directorul Sergiu GHERMAN**

Chișinău 2024

Preambul

Ministerul Educației și Cercetării și A.O. Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate, denumite în continuare „Părți”, bazându-se pe relațiile de colaborare care s-au stabilit în virtutea scopurilor comune pe dimensiunea de îmbunătățire a nivelului educației și bunăstării în Republica Moldova, în vederea valorificării comportamentelor pentru un mod sănătos de viață și promovării educației pentru sănătate privind riscurile consumului produselor din tutun și produselor conexe, în special a noilor produse din tutun și țigarete electronice, pericolul pentru sănătate ca urmare a expunerii la fumul de tutun, la aerosolul de produs din tutun sau de produs conex, precum și beneficiile neinițierii fumatului sau renunțării la fumat și ale adoptării unui stil de viață fără tutun și nicotină, au convenit asupra semnării acestui Memorandum de Înțelegere (Memorandum).

Prezentul Memorandum reprezintă o înțelegere de colaborare între Părți pentru a lucra împreună, ce poate fi reziliată oricând, la conveniența oricăreia dintre Părți. Părțile recunosc în mod expres că acest Memorandum nu este o obligație de finanțare și nici nu creează niciun drept asupra vreunei terțe părți.

Descrierea problemei

Republica Moldova este singura țară din Europa și una dintre cele 6 țări ale lumii în care prevalența consumului de tutun este în creștere, arată Raportul Global al Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) privind tendințele prevalenței consumului de tutun, publicat în ianuarie 2024. Pentru a supraviețui, companiile de tutun sunt nevoite să atragă o nouă generație de consumatori de tutun. Industria tutunului permanent pierde clienții, deoarece mulți dintre fumătorii curenți renunță la fumat sau decedază din cauza maladiilor legate de consumul de tutun. Ca rezultat, companiile de tutun dezvoltă campanii masive de marketing pentru a atrage tinerii să fumeze și să-i facă fumători pe termen lung. Cercetările efectuate, la nivel mondial, arată în mod constant creșterea ponderii copiilor, cu vârsta cuprinsă între 13 și 15 ani, care utilizează produse din tutun și produse conexe. Datele studiului Global al Adolescenților despre Tutun (GYTS), realizat în Republica Moldova în anul 2019, arată că 12,7% dintre adolescenții cu vârsta între 13 – 15 ani (16.8% băieți și 8.4% fete) consumă țigări electronice, acestea devenind din ce în ce mai populare printre tineri. Același studiu arată că 3,9% dintre adolescenții de aceeași vârstă consumă produse din tutun încălzit (IQOS).

Datele științifice arată că tinerii pot fi sensibili la nicotină și că adolescenții pot deveni dependenți de nicotină mai devreme decât adulții. Mai mult, arsenalul de arome și alte substanțe chimice folosite de industria tutunului pentru a atrage tinerii să consume țigări electronice și alte produse pentru tutun încălzit generează îngrijorări cu privire la efectele acestora asupra creierului consumatorilor. Conform deciziei OMS, în 2024, Ziua Mondială fără Tutun este dedicată protejării copiilor de interferența industriei tutunului. Industria tutunului declară public că nu se orientează spre tineri. Cu toate acestea, datele colectate la nivel mondial confirmă că companiile de tutun continuă să plaseze pe piață și să promoveze produsele sale, aplicând metode atractive pentru copii. Documentele interne ale industriei tutunului relevă faptul că firmele de tutun consideră că adolescenții de 13 ani sunt principalii potențiali clienți; producătorii studiază obiceiurile tinerilor și elaborează produse și campanii de marketing, care îi vizează nemijlocit pe tineri. Astfel adolescenții și părinții acestora, se confruntă cu numeroase provocări cauzate de marketingul agresiv al industriei tutunului și atât aceștia cât și profesorii trebuie să fie abilitați cu cunoștințe pentru a face față încercărilor intereselor comerciale ale pro-tabagiștilor.

Articolul 1

Scopul

Scopul prezentului Memorandum este de a oferi sinergie și continuitate cooperării dintre Părți, pentru a lucra împreună într-un mod care să promoveze o atmosferă autentică de colaborare în sprijinul unui parteneriat și leadership eficient și eficace menit să mențină, să protejeze și să susțină un angajament financiar, managerial și administrativ sănătos și optim cu privire la toate aspectele legate de activitățile proiectului comun.

Acest Memorandum reflectă înțelegerea și acordul semnatarilor cu privire la colaborarea reciprocă în realizarea proiectului „Viitorul fără fumat”, care are drept scop informarea și protejarea tinerilor din R. Moldova de influențele negative ale industriei tutunului, prin organizarea sesiunilor de informare privind daunele fumatului, a campaniilor de informare și educare, la nivel național, privind riscurile asociate fumatului și promovarea unui stil de viață sănătos fără tutun și nicotină.

Articolul 2

Domenii de cooperare

Prin încheierea acestui Memorandum, Ministerul Educației și Cercetării și Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate își propun să organizeze activități de informare, educare și sensibilizare a cadrelor didactice, pe de o parte, și a elevilor adolescenți, pe de altă parte, în ceea ce privește nocivitatea consumului produselor din tutun și produselor conexe, în special a produselor noi din tutun și țigaretelor electronice. Acest Memorandum va contribui, deopotrivă, și la dezvoltarea abilităților profesorilor și adolescenților, în special în demontarea miturilor și falsurilor privind inofensivitatea țigaretelor electronice și tutunului încălzit care tot mai insistent este promovată de industria tutunului. De asemenea, va contribui la responsabilizarea părinților pentru protejarea sănătății copiilor lor.

Trebuie subliniat că, în timp ce aceste activități sunt prioritare, ele nu sunt singurele obiective ale proiectului, iar Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate poate să se implice în alte inițiative conexe în cadrul acestei colaborări.

Articolul 3

Responsabilitățile Părților

Ambele Părți intenționează să:

- a) Documenteze reciproc și regulat despre activitățile de interes comun privind scopul colaborării;
- b) Conjuge eforturile pentru sporirea și extinderea impactului și durabilității proiectelor;
- c) Contribuie la implementarea activităților în instituțiile beneficiare ale proiectului;
- d) Soluționeze orice situații de risc ce pot apărea la buna desfășurare a procesului de implementare a activităților;
- e) Facă referință reciprocă în comunicatele oficiale ce prezintă activitățile derulante. Acestea vor fi revizuite de către fiecare Parte înainte de a fi publicate în mass-media.

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova intenționează să:

- a) Susțină procesul de implementare a proiectului;
- b) Ofere asistență în mobilizarea resurselor și facilitarea parteneriatelor cu alte părți interesate;
- c) Ofere suport în dimensiunea informației referitoare la asigurarea conformității cu legile și reglementările naționale relevante pentru implementarea proiectului;
- d) Faciliteze alinierea proiectului cu politicile naționale și advocacy pentru includerea și protecția populației vulnerabile în serviciile de stat și activitățile proiectului;
- e) Asigure accesul la locurile de desfășurare a proiectului și la beneficiari.

Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate intenționează să:

- a) Ofere periodic Ministerului Educației și Cercetării informații despre desfășurarea activităților în cadrul implementării Proiectului;
- b) Implementeze proiectul conform activităților stabilite și planificate;
- c) Stabilească mecanisme de monitorizare a impactului proiectului și asigurare a responsabilității;
- d) Crească gradul de instruire al profesorilor în domeniul controlului tutunului, mai exact să obțină o înțelegere mai bună, detaliată și clară a nocivității consumului produselor alternative tutunului;
- e) Ofere informații avizate și instrumente de comunicare cu adolescenții și tinerii despre daunele consumului produselor alternative de tutun asupra sănătății;
- f) Crească conștientizarea despre provocările cu care se confruntă elevii și tinerii și să susțină drepturile și nevoile lor.

Articolul 4

Mecanismul de colaborare între Părți

- a) În vederea punerii în aplicare a prezentului Memorandum, Părțile intenționează să desemneze persoane responsabile din cadrul instituțiilor respective, care vor coordona procesul de realizare a prevederilor prezentului Memorandum.

- b) Părțile intenționează să organizeze întâlniri periodice pentru a monitoriza și evalua implementarea prezentului Memorandum.
- c) În cazul în care Părțile intenționează să colaboreze în cadrul altor activități vor încheia un nou Memorandum pentru o astfel de colaborare.

Articolul 5

Soluționarea disputelor

- a) Părțile vor depune eforturi maxime pentru a soluționa în mod amiabil orice dispută, controversă sau revendicare, care va reieși sau se va referi la prezentul Memorandum.
- b) Orice astfel de dispută, controversă sau revendicare, care nu va fi soluționată amiabil în șaiszeci (60) de zile după recepționarea de către una dintre Părți a solicitării din partea celeilalte Părți pentru o astfel de soluționare amiabilă, va fi referită de oricare dintre Părți către arbitraj.

Articolul 6

Clauze finale

- a) Prezentul Memorandum este semnat în două exemplare originale, respectiv câte unul pentru: Ministerul Educației și Cercetării și A.O. Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate.
- b) Nici o clauză din acest Memorandum nu va afecta drepturile de care beneficiază Părțile în Republica Moldova în corespundere cu legislația care reglementează funcționarea și activitatea lor.
- c) Prezentul Memorandum va intra în vigoare la data semnării și va rămâne în vigoare până la exprimarea de către oricare dintre Părți a intenției de reziliere a Memorandumului, exprimată printr-o notificare prealabilă în formă scrisă, care urmează a fi înaintată Părților nu mai târziu de 30 zile până la data rezilierii.
- d) Părțile sunt în drept să solicite modificarea prezentului Memorandum în funcție de programele și proiectele gestionate și implementate, prin anunțul prealabil în scris al Părților.

- e) Memorandumul poate fi completat, modificat sau denunțat doar cu acordul ambelor Părți semnatare.

Semnat la Chișinău la data de _____ 2024 în două exemplare originale, în limba română.

Semnătura

Ministerul Educației și Cercetării

Dan PERCIUN

Ministru

Semnătura

Centrul pentru Politici și Analize
în Sănătate

Sergiu GHERMAN

Director